

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Correspondintiele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ „ jun. anu 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainatate pe anu 7 „ — „		
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Invitare de prenumeratiune

la

„BISERIC'A SI SCÓL'A“

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Cu 1. Iuliu vechiu, fóia „Biseric'a si Scól'a“ intra in alu doilea semestru alu anului curentu.

Rogamú deci pre on. abonenti a caroru abonamentu încéta cu finea lui Iuniu se-si renouésca abonamentulu cât mai curendu, ca se nu întreprénu espédarea jurnalului, si se ne scimú orientá in privinti a numerului esemplarielorú ce avemu a tipári.

Pretulu abonamentului este celu din frontespiciulu foiei, si anume: 2 fl. 50 cr. pe jumetate de anu pentru Austro-Ungaria, si 3 fl. 50 cr. pentru strainatate.

Banii de prenumeratiune se tramitu mai cu inlesnire priu si postale (posta-utalvány, Post-Anweisung, rogamú a se scrie curatu si legibili numele prenumerantelui, numele comunei si post'a ultima.

Redactiunea.

Despre cultulu divinu.

(Respunsu dlui Ioan Popea.)

In unu articlu alu nostru intitulatu: „progresulu in religiune si biserică,“ aparutu in urulu din 18/30 Noemvre 1879 am aretatu, cá in timpulu din urma, si anume dela rentrarea nóstra in constitutiune, se manifestá la noi unu curentu de incetare a locu si séma, contra institutiunilorú po. si contra legii organice a bisericéi nóstre pretinde o multime de reforme streine de institutiunile si spiritulu acestei bisericé. In acestu curentu de idei am numeratu

si o propunere facuta in unu sinodu eparchialu de a se reformá cultulu divinu. N'am amintitu inse nici propunatoriulu, ba nici chiar sinodulu, pentrucá nu de persóne ne am indatinatu a ne ocupá vre odata, ci de principii si de fapte.

Articulu nostru — asia se vede, a superatu reu pe dlu Popea, autoriulu acelei propuneré. Astfelu Dsa vine, si ne face o surprisa, adre-sandu adeca in nrú din 1 si 3 Maiu 1880 ai „Telegrafulu Romanu“ o epistola dechisa catra dd. redactori ai jurnalului „Biseric'a si Scól'a dela Arad, Mangra, Hamsea et consortes“

In acést'a epistola se ocupa dlu Popea de cele dise de noi cu privire la propunerea numita, si preste totu de atitudine foii nóstre. Dar curiosu! Nu argumente sunt medilócele, prin care se încérca dlu Popea a resturná cele dise de noi, ci tóte fortiele acelei epistole sunt o aglomerare de insulte la adresa nóstra. Epistol'a amintiritá ne infacisíeza lumii, cá pre nesce, „jesuiti fanatici, creeri inferbentati, ómeni de unu spiritu absolutisticu, dictatoricu, netoleranti, farisei fatiarnici, ómeni, care cautámu nodu in papura, o sancta simplicitas! orbi, cari povetiümü pe orbi in grópa, si cari in orbi'a nóstra privimú biseric'a lui Christos „als eine fette Kuh, die uns mit Butter versorgt“ si altele multe.“

In adeveru frumósa colectiune de epitete si démna de atât'a munca si oboséla! Ea este de altcum fórte semnificativa, si caracteriséza de minune pe dlu autoriu.

A trecutu acum de multu vremea, cand lumea jurá „in verba magistri si totu ce cetea luá de bunu.“ Astadi nu mai facu parale astfelu de istorii. Astadi lumea nepreocupata, carea forméza adeverat'a opiniune publica cand cetesce ceva, judeca, si totu ce cetesce privesce de ceea ce este si ce merita.

De aceea nu ne a durutu de locu cele scrise de dlu Popea, cu atât mai vertos, ca nu o turma

de „orbi,” carei'a i-place „a fi povetuita de orbi in grópa“ este publiculu acestei foi, cum dice d. Popea, vorbindu din inaltime, din Olimpulu, in carele crede, cã se gasesce; ci acestu publicu se compune din preotii si invetiatorii poporului, ómeni, cari in cea mai mare parte de siguru se potu mesurã in lumina si cunoscintie cu dlu Popea, ómeni, cari pentru valórea si servitiile, ce facu bisericeii si natiunei, nu ocarã, ci stima merita dela toti cei ce tienu la poporu, la bisericeii si scól'a lui. Spriginulu ce ni-lu da acestu publicu de patru ani incóce din propri'a sa voia, si nu impusu cum se intempla pe aiurea, ne face a crede cã altcum judeca acestu publicu despre cele scrise de noi.

Trecendu acum la meritul epistolei amintite, marturisimu, cã multu ne a surprinsu vederile dlui Popea referitórie la cultulu divin alu bisericeii ortodoxe. Dar mai vertosu nu intielegemu, cum vine Dsa a-si desvoltã aceste vederi in faci'a lumii, dupace ele au fost atãt de desmintite chiar in loculu, unde s'a facutu propunerea de reforma, in sinodulu archidiecesanu.

In protocolulu acestui sinodu sub nru 34 cetim, cã dlu Popea, dupace a facutu propunerea: „Se se reformeze cultulu bisericescu, se se scurteze slujb'a bisericesca, pentru cã se se póta tiené cuventari celu putienu odata intr'o luna; in urm'a unoru deslusiri date din partea presidiului propunatoriulu *si-retrage* propunerea.“¹⁾

Astfelu dlu Popea s'a potutu convinge indata despre valórea propunerii sale. Deslusirile date de presidiu de siguru nu au vorbitu pentru acésta propunere.

Se mai vorbesce apoi inca odata de acésta propunere in protocolulu amintitu si anume sub nru 105. Aici sinodulu se dechiara, cã *nu este competentu* a se ocupã de ea, si o „recomenda inaltului presidiu sinodalu, pentru a insistã la deslegarea ei in sinodulu episcopescu.“²⁾

Cum vine sinodulu archidiecesanu a luã unu conclusu asupra unei propuneri retrase, nu voimã a ne ocupã. Solutiunea data de altcum nu pre-judeca intru nimicu stãrii lucrului.

Ei bine! dar cele dise de noi sunt in deplinu acordu cu procedur'a observata de sinodulu archidiecesanu. Noi n'am pretinsu in articulu nostru alt'a, decãt ca in tóte se procedemu cu buna renduiéla, asia precum dictéza legea si doctrin'a bisericeii. Nu voim, si nu potemu voi confusiune, si mai cu séma spargerea unitãtii bisericeii lui Christos. Ce ar fi de biserica; dacã tara privire la lege si doctrina fiacare sinodu eparchialu s'ar ocupã de schimbãri si reforme,

¹⁾ Vedi Protocolulu sinodului archidiecesanu din anulu 1879 pagin'a 18.

²⁾ Vedi acelasi protoc. pag. 51.

dupa placulu cutarui deputatu, precum pretinde dlu Popea, si unu sinodu eparchialu ar face unele reforme si schimbãri de acésta natura, ér altulu altéle? Ce ar urmã, dacã sinódele nóstre administrative bisericesce aru trece in modulu acést'a preste competint'a lor, si s'ar ocupã de lucruri, cari dupa natur'a lor sunt rezervate altoru sinóde?

Negresitu, ca s'ar face mari scisiuni chiar intre eparchiele Metropoliei nóstre, ne am rumpe in religiune de romanii de dincolo de munti, ne am rumpe de bisericeii ortodoxa mama, lucruri pe cari nimenea nu le doresce.

Standu lucrulu astfelu, tractandu adeca noi in colónele acestei foi propunerea dlui Popea chiar cum o a privitu si sinodulu archidiecesanu, este pré evidentu, cã nu pe noi avé densulu motivu a se superã; ci pe lege si doctrina, séu pe sinodulu archidiecesanu, carele s'a dechiaratu ne-competentu a se ocupã de propunerea sa, séu dóra chiar pe presidiu pentru deslusirile date, in urm'a caror'a si-a retrašu propunerea.

Cu tóte acestea grele imputãri ne face noue dlu Popea. Ba, ce este mai multu ne infacisiéza lumii de dusimani ai prediceii in biserica.

Mare neadeveru si-permite dlu Popea a ne insinuí prin acést'a. Unu lucru, credemu, avemu totu dreptulu a pretinde dela dlu Popea, si anume, cã dacã i-place adeverulu si dreptatea; se fi studiatu cele cuprinse in acést'a fóia, mai nainte de a se pronunúia asupra ei.

Acésta fóia, („nefastu jurnalul,” cum o numesce dlu Popea) este acum in alu patrãlea anu alu esistentii sale, ér cele scrise intrens'a in timpulu acést'a sunt in man'a publicului, si in urmare noi nu le mai putemu stremutã.

Numerii aparuti pana acum marturisescu de noi, cã mai in fiacare numeru si ori de câte ori ni s'a datu ocaziune, am îndemnatu din tóte puterile a se predicã cât mai desu, am publicatu apoi destule predici, cu unu cuventu am facutu totu ce ne stã in puterea nóstra in acésta privintia, si multiemita lui Ddieu in partile nóstre se si predica mai in totu loculu, ér in specialu la noi in diecesa despre acést'a conform unui ordinu sinodalu se face reportu oficiosu in fiacare anu consistoriului si sinodului.

Noi nu am separatu nici odata predic'a de cultulu divin; ci din contra am sustienutu totde-un'a, cã predic'a forméza *partea esentiala a cultulu divin in bisericeii ortodoxa*. Iéta ce diceamu noi in acésta privintia in unu articlu aparutu in anulu 1878 vorbindu: „Despre cultulu divin in generalu:“

„Bisericeii inca si astadi lucra, si va lucrã pana la sfersitul lumii ceea ce a lucratu Christos. Avendu in vedere cuvintele Mantuitoriului;

„Mergendu invetiati tóte neamurile,“ ea vestesce nentruptu la tóte popórele doctrin'a cea mantuitória, cá se le inspire viétia bine placuta lui Ddieu, si prin acést'a se-ii faca capabili pentru ajungerea scopului supremu. Daca s'ar curmá vestirea cuventului divinu, atunci adeverat'a cunoscentia si adorare de Ddieu ar incetá cu desversire de pe faci'a pamentulului, urmandu in loculu loru ignoranti'a si desfreulu paganismului. *Asia dara vestirea invetiaturiloru crestine, forméza partea esentiala in cultulu divinu, fiindca fara acést'a nime nu póte ajunge la cunoscenti'a si onorarea lui Ddieu.*“¹⁾

Catra finea acelui articlu specificandu partile, din cari se compune cultulu divinu, diceamu:

„Asiagara cultulu divinu cuprinde in sene: *predic'a*, liturgi'a, sacramintele, santirile si binecuventarile, cu unu cuventu totu ce a lucratu Christos pentru mantuirea nóstra?“²⁾

Acestea le diceamu vorbindu despre cultulu divinu in generalu, dar spre orientare mai citamu aci unele amintite in articlulu: „Missiunea si importanti'a amvonului.“

„Si ce este amvonulu, acésta tribuna in biserica? Este elu óre unu mobilu de lúcsu, unu chipu cioplitu, mutu si surdu, menitu a sustiené colbulu, ce se redica din cand in cand, si panz'a, ce-si tiese paianginulu prin unghiurile sale? Séu este elu acea tribuna sacra, de pe care trebuie sè-se auda *explicarea cuventului lui Ddieu, explicarea evangheliei?* Negresitu acést'a din urma trebuie se fia elu.“ Er mai josu am adaosu:

„Pentru aceea cu dreptate esclama Miniatu: „Amaru cand este tacere in biserica, adeca cand nu se aude cuventulu lui Ddieu, cand pazitorii staulului, pastorii oiloru celoru cuventatórie, urmatorii apostoliloru, nu cuventéza, ci sunt fara de glasu séu din nesciintia séu din lenevie.“³⁾

Cu tóte acestea „nefastu jurnal“ este „Biseric'a si Scól'a“ dusimani ai prediceii, „farisei fatiarnici, orbi cari povetiuescu pe orbi in grópa“ etc. sunt cei ce scriu intrens'a, dice dlu Popea!

In adeveru, ca se ne servimu de cuvintele Dsale „*orbu*“ trebuie se fia acél'a, carele nu vede, cá *fara socotéla si nedreptu* este dlu Popea, cand ne insinua astfellu de neadeveruri in faci'a lumii in colónele „Telegrafului Romanu.“ Cu o singura rugare credemu, cá ne va fi permisú a ne adresá si noi catra densulu, si anume: se faca bine a ne citá unu singuru pasagiu din acésta fóia, in carele ne amu fi dechiaratu contra prediceii in biserica. Pana atunci inse, trebuie se privimu cuvintele Dsale de: neadeveruri scornite cu scopu de a compromite pe altii, unu lucru, despre ca-

rele scie de buna séma dlu Popea, cum lu-numesce lumea.

Dlu Popea propune „se-se reformeze cultulu bisericescu, sè-se scurteze slujb'a, pentru cá sè-se póta tiené cuventari celu putienu odata intr'o luna.“ Multu ne am miratu de motivulu acestei propunerii, mai vertos cá insusi dlu Popea ne demustra, cá in biserica pe langa cultulu, carele la inceputu erá mai lungu decât astadi fiind in usu liturgi'a santului Iacobu s'a predicatu, si anume s'a predicatu pe timpulu barbatiloru apostolesci, s'a predicatu apoi pe timpulu lui Ioanu Christostom, Vasile celu mare, Grigorie de Nazianz si Grigorie de Nis'a.

Ei bine! dar nici astadi nu se practica in biserica alte liturgii, decât cele instituite pe bas'a revelatiunei divine de acesti mari barbati ai bisericii. Chiar aci se afla inse inconsecinti'a dlui Popea. Dsa ne spune adeca, ceea ce n'a dubitatu nimenea, ca atunci se predicá in biserica, dar acum pe langa acelasi cultu divinu nu se mai póte.

In mare retacire este dara dlu Popea, cand sustiene ca cultulu impedece predic'a. Acésta teoria nu este alteceva, decât o copia, dupa cele ce se imputau odinióra cultului divinu de reformatorii din Germani'a.

In biseric'a nóstra pe langa acelasi cultu s'a predicatu in trecutu, si se predica si astadi, si vorbindu de noi de romani, ne servesce de o puternica dovéda faptulu, cá inca la anulu 1570 s'a tiparitu o cazania (carte de predici), carte, care a statu in mare autoritate, si care a fost intrebuintiata mai in totu loculu in biserica. In mare stima si multu intrebuintiata a fost apoi in biserica „Chiriacodromionulu“ tiparitu sub mitropolitulu Siaguna.

Acésta carte, desí fórte scumpa, se aflá, si se mai afla si astadi mai in tóta biseric'a ér usulu ei erá fórte mare, se predicá si se predica si astadi in cele mai multe parti mai in tóta Duminec'a si serbatóri'a nu cum dice dlu Popea, „odata in luna“ chiar cu slujb'a bisericesca scurtata.

Pré evidentu dara, cá cultulu bisericescu nu impedece predic'a.

Pe langa acelasi cultu predicá Marele Metropolitu Andreiu, pe langa acelasi cultu predica fratii nostrii greco-catolici, pe langa acelasi cultu se predica si astadi in totu loculu, unde nu lipsece voi'a, si unde acést'a nu este impedeceata de alte greutati, la cari nu cultulu pórtá vin'a.

Astfelu propunerea dlui Popea nu are *nici cea mai mica ratiune si ca atare nu are nici o valóre*, si din motivulu acést'a.

Dice apoi dlu Popea, ca Mant. Christos vestesce in evangeli'a sa ómeniloru, ca „Inchinatorii cei adevérati se voru inchiná Tatalui cu-

1) Vedi Nro. 39 din „Biseric'a si Scól'a“ anulu 1878.

2) Vedi nrulu 31. acelasi anu.

3) Vedi Bis. si Scól'a Nro. 38. an. 1878.

spiritulu si adeverulu," si de aci conchide, că predic'a este totulu in biserica  r ceremoniele nu au nici o valóre. Aici interpretandu dlu Popea individualu, dupa placulu seu cuvintele santei scripturi, merge in conclusiune mai departe, dec t protestanti. I ta ce dice in privint'a acést'a Luthardt unu barbatu de mare autoritate intre protestanti:

„Timpulu rationalismului a facutu, ca in servitiulu divin u se dispara cuventulu lui Ddieu inaintea predicei, si astadi mai este datina a se pune in servitiulu divin u pr  mare pondu pe *cuventulu omului* (predica). Cu tóte acéstea predic'a produce numai atunci adeveratu efectu, cand este pe deplinu spriginita de celelalte *acte ale servitiului divin u*. Cultulu divin u edifica numai atunci, cand se multiemescu prin elu tóte p rtile si puterile vietii nóstre interne, si nu numai mintea. 1)

Acésta impregiurare conchide Luthardt in-strein za pe multi dela biserica. 2)

Dlu Popea, ca teologu ortodocsu trebui  se scia, că in biserica nóstra nu este permisa interpretarea individuala a santei scripturi. Noi nu suntem protestanti, c  se o interpretăm u fiacare dupa placu, ci dreptulu de a interpretă sant'a scriptura este rezervatu numai totalitatii bisericeii propun torie 3). Altcum interpret za biserica apoi cuvintele Mantuitoriului citate mai sus.

Dupa interpretarea bisericeii sensulu cuvintelor dise de Mantuitoriulu catra femei'a samarinenca nu se referu la cultulu bisericeii crestine, ci ele contienu *abrogarea ceremonieloru iudovesci*, 4) cari dupa venirea Sa pre pameatu nu mai aveau nici o valóre. 5)

„Nu suntemu in biserica, nu potemu fi dusimani reformelor acolo, unde recere necesitatea“, 6) diceamu noi in articolulu, de carele s'a s peratu dlu Popea. Si noi voim u reforme in cultulu divin u. Dorim u inse, că aceste reforme să-se facă cu socotela si la locul lor. Nu de schimosire, cum vrea dlu Popea, este necesitate in cultulu divin u, pentruc  ac stu cultu dicea Marele Andreiu, nu-i este iertatu nimenu a-lu schimbă, s u schimonosi vorbindu nu de liturgia, ci de celelalte servitiuri bisericesci; 7) ci noi dorim u reforma astfelu, c  acestu cultu, carele nu este lucru de mani omenesci, ci este *basatu pe cuventulu lui Ddieu* 8) se se esecute intr'unu modu, prin carele se influintieze c t mai multu asupra credintiosiloru, si se produca in ei adeverata pietate.

(Va urm .)

1) Vedi Luthardt, Vortr ge 3. pag. 75.

2) Loculu citatu.

3) Vedi Macaire, Introduction a la theologie orthodoxe  . 135.

4) Vedi Macaire theologie dogmatique orthodoxe II: pag. 147.

5) Vedi si Joan Christostom Serm. contr. Jud. IV, 6.

6) Vedi Biserica si Scol'a Nro. 48 amulu 1879.

7) Vedi Siagma, Dreptulu canonicu  . 40.

8) Vedi Macaire Introd. a la theol. orth.  . 130.

Cuventare

pentru dominec'a a III-a dupa Rosalie.

„Scie Tatalu vostru celu cerscu, c  ve trebuescu voue ac ste“
(Mat. VI. 32.)

Inim'a fiacarui crestinu trebuie se palpate de bucuria audiendu ac ste cuvinte! A sci si a fi convinsu c  Parintele cerscu cunósce tóte trebuintiele si că da fiacarui'a ce-i este de folos, este  re putiena mangaere pentru noi iub. A? Ni trebuie vre nnu scutu mai puternicu? Ochiu atotvedietori ai bunului Parinte cauta plinu de indurare spre moscenirea sa si vedindu lipsele nóstre le delatura, cunoscendu nevoile nóstre, ne scóte din ele, privindu lacrimile nóstre le sterge! Dreapta lui liberala este aprópe de noi fapturi debile si conduce pasii nostri din leaganu pana la mortentu! Ea se misca si noi cademu. Ea se intinde si noi ne redicamu. Ea se deschide si noi ne saturamu de bunatati! Ce este omulu Ddieule de-lu amintesci? Si fiulu omulu de-lu consideri? Au nu se asemena densulu suflarii? Au nu suntu dilele lui ca umbr'a ce trece? Permite oh! permite bunule! ac stei umbre trecetorie, de carea at t'a grijesci, pre carea at t'a o iubesci, se se inaltie cu cugetulu la tine isvorulu nesecatu alu iubirei, la tine lumin'a cea adeverata, se-ti multiamesca pentru darurile reversate spre densa!

Ce iubire nesfirsita! Ce bunatate nespusa! Fiint'a cea prea inalta, la carea nu pot u privi Cheruvimii si serafimii, necontenitu in giurulu nostru, ca o mama ingrijita si iubitorie, cu manile pline respirandu daruri intre fiii sei! Aci taria, colo potere, ac stia sanatate, aceliu rabdare. Dar cum amu meritatu noi fiintie nedemne at t'a indurare? Nu ve mirareti crestineloru de acést'a, elu este Parintele nostru celu prea bun. Elu scie tóte lipsele nóstre si da fiacarui'a dupa trebuintiele sale. „Scie tatalu vostru celu cerscu, c  ve trebuescu voue ac ste.“

Veniti deci se ni facemu de obiectu alu contemplarii si zidirii nóstre de astadi *portarea de grija a lui Ddieu de fapturele sale* căci numai cunoscendu acést'a vom u deveni la cunoscint'a deplina a nespusei sale bunatati si miscati de acésta bunatate vom u caută prin portare crestinesca se ne facemu totu mai multu vrednici de darurile sale parintiesci!

In ce raportu sta faptur'a cu facatoriulu, in acel'a stamu noi ómenii cu Ddieu. Ce insemnéza inse cuventulu „faptur'a?“

Unu lucru facutu. Dar sub „facatoriulu“ ce intielegemu? O fiintia inestrata cu voia, carea in lucrurile sale vedesce intielegere, intieptiune. minte. Vasele de lutu suntu lucruri de mana, olariulu facatoriulu lor. Că le póte face vedesce poterea si priceperea lui, ce nu o are lutulu. Că le imbraca in forme diverse si varie, vedesce o combinatiune mai pre susu de combinatiunea animalului, si carea isvaresce din intieptiunea, din mintea lai. Olariulu mai are si stapanire deplina asupra vaselor de lutu. Le póte tienea, le pote inse si nimici. Dar că totusi nu le nimicesce ci le intrebuintieza spre scopulu pentru care le a facutu, arata afara de pricepere si intieptiune inca si bunavointia lui facia cu densele. In esemplulu acést'a avemu o ic na desi imperfecta a raportului dintre Ddieu si noi. Elu, fiint'a cea mai inalta, a facutu tóte din nimica, de unde cunoscemu atotpoternicia lui. Le-a intocmitu tóte asia, ca se coresponda pre deplina scopulu pentru

care le-a facutu, a pusu in trensele poteri, cari se contribue la prosperarea loru se li inlesnesca esistintia. Acést'a inse dovedesce o intieptiune mai pre susu de intieptiunea omenesca, o intieptiune nemarginita. Dar apoi acést'a fiintia Inalta sustiene, conduce si ocrotesce tóte fapturele sale cu atât'a grija si grijesce de densele cu atât'a iubire încât trebuie se recunoscemu si nespunsa sa bunatate facia de ele. Portarea de grigia a lui Ddieu de fapturele sale inse isvoresce tocmăi din aceste trei însusiri ale sale, din atotpoternicia, din intieptiunea si bunatatea sa. Grigirea Ddieirei de fapture nu se póte nici de cum nega pentruca o vedemu a fi sufletulu naturei. Ea sustiene tóte, acopere ceriulu cu nori, pregatesce pamentulu ploia, face muntii se produca ierba, da vitei nutrimentulu, incungiura otarele tale cu pace, te satura cu grasimea graului, tramite cuventulu seu si reinoiesce facia pamentului! (psalm. 148.)

Sant'a Scriptura ni arata in fórte multe locuri, cumca exista o portare de grija a lui Ddieu de fapture. Asia sant'a evangelia de astadi ni pune inainte vietatile mici si debile, paserile ceriului. Ele nu sémna, nu muncescu, nu secera si nu aduna ca omulu si totusi. „Parintele cerescu le nutresce pre ele.“ Man'a sa liberala gatesce nutrimentu la tempulu seu nu numai loru ci si tuturor celoralalte animale si omului. Ea face „se resara ierba pentru vite si verdétiá pentru trebuintia omului“ (psalm. 104. 14.) Parinte sante! ingrigirea ta de noi e mai pre susu de tóta indoiel'a, cáci vedemu cu ochii nostri bunatatea ta, vedemu si scimú cá „tóte pre. Tine te asteapta se li dai nutrimentu la tempulu cuvenitu. Tu li dai, ele aduna. Tu deschidi man'a Ta ele se satura de bunatati“ (ib. 27. 28.) Acést'a ingrigire a Ta a scosu pre Avraamu din Mesopotania si l'a condusu in pamentulu Canaanului, i-a datu moscenitoriu pre Isacu si pre Josifu scotiendu lu din manile fratiloru sei, l'a inaltiatu in Egiptu. Acést'a ingrijire a Ta a destinatu pre Isaia de prorocu si pre Ioanu de inainte mergetoriu si botezatoriu alu Fiiului teu! Grigea Ta Parinte ne-a mantuitu de osand'a lui Adamu si totu acést'a ingrijire conduce natiunelê pamentulu catra destinele loru. Ea descopere peccatele ascunse ale celoru fara de lege si remunera virtutea nebagata in sama. Acést'a grija parintesca a Ta a facutu ceriulu si l'a intinsu ca o tapeta deasupra nóstra. Ea a creatu sórele, lun'a si stelele se ni sierbésca de luminatori! Cine le-a desemnatu calea ca se nu o parasésca in veci si perpeuu? Si pamentulu cine la intemeiatu? Cine a facutu aerulu spre resuflarea nóstra, animalele si plantele spre folosulu si desfatarea nóstra? Cine altulu decât Tu prea bunule Imperate! fiintia inalta pre carea Te numimu mantuirea nóstra, scutul nostru, refugiulu nostru, Ddieulu nostru in veci!

Si daca din tóte aceste nu te-ai convinsu o crestine! despre portarea de grija a lui Ddieu de fapturele sale, apoi „intórcete la casa ta si spune câte ti-a facutu tie Dlu!“ (Luc'a VIII. 39.) „Domnulu carele ierta tóte faradelegile tale, carele vindeca tóte bólele tale, carele mantuesce din momentu viéti'a ta, carele te incunúneza cu mila si cu îndurari.“ (psalm. 103. 3. 4.) Privește-te pre tine însuti si te intréba de unde esti tu si cine te-a facutu? Cine ti-a datu tie trupu cu atâtea madulari si sufletu cu atâtea poteri? Cine te-a plasmuitu in pantecele maicei tale si a saditu in inim'a ei sentimentulu gingasiu de iubire catra tine? Cine altulu decât Creatoriulu teu, Parintele teu, Ddieulu teu! Nu ve amagireti crestiniiloru! Chiar de

n'ar fi scriptur'a descoperita, chiar de nu ne ar fi invetiatu Fiiulu lui Ddieu cumca Parintele seu pórtá grija de tóte fapturele sale, totusi ar trebui se o cunoscemu acést'a esaminandu-ne cu atentiune pre noi însine. Cine indrépta pasii nostri ca se nu cademu? Cine intaresce manele nóstre obosite? Cine da vedere ochiloru nostri, audiu urechiloru nóstre? Dara form'a trupului, dar sanatatea, dar puterea, minte de combinatu, pricepere de cuprinsu cine ni-a datu noue? Cine altulu decât numai acel'a carele impodobesce crinii campului.

Portarea de grija a lui Ddieu se descopere in totu lucrulu, la tóta faptur'a, dar mai vertosu in biserica lui. Elu a saditu via aleasa — biserica in locu grasu, in pamentulu seu iubitu. Vi'a acést'a, biserica a ingradito cu poruncile sale si i-a pusu pazitori angerii sei. A ziditu in trena turu, legea sa si a intrunitu teascu, altariulu seu. A lucrat'o apoi si a grijit'o cu iubire, prin patriarhii si prorocii sei, a adat'o si ingrasiat'o cu sangele Fiiului seu intrupatu, a latit'o prin apostolii sei, a aperat'o prin martirii si cuviosii sei sute de ani si o conduce, o lucréza si o apara si astadi prin Duhulu seu celu santu. Aci in sant'a sa biserica a pusu unu isvoru plinu de daru si binecuventare, a gatitu locu santu si alesu, unde fiiulu se alerge in bratiile parintelui, unde peccatosulu se affe iertare si celu sdrobotu cu inima mangaere. Aci in acestu locu santu a pregatitu elu mancare neperitorie, trupulu Fiiului seu, beutura facatoria de viétia sangele lui, legatur'a fratiésca, iubirea lui. De aci, din loculu acést'a santu imparte elu darurile sale bogate. De aci striga elu in audiulu tuturor: „Mangaiati, mangaiati pre poporulu meu! preoti graiti la inim'a Ierusalimului! si-lu mangaiati pre densulu, cá s'a plinitu umilint'a lui, deslegatu-s'a peccatulu lui, cá a luatú din man'a Domnului indoite peccatele sale“ (Isaia XL. 1. 2.)

Causa destala pentru noi Iub. A. se strigamu cu psalmistulu „tari'a mea si cantarea mea e Domnulu si mi sa facutu mie spre mantuire“ (psalm. 118. 14.) Cáci inchipuiti-ve numai cá si-ar retrage man'a si si-ar întóree facia sa de catra noi. Inchipuiti-ve húmai cá portarea de grigia a lui Ddieu de fapture ar incetá pre unu momentu. Ce ar urmá atúnci? Au nu si-ar întóree atúnci natur'a cursulu seu indatu? Au nu s'ar prefaca lumea in nimiculu din carele s'a creatu? Si ce s'ar sci face atúnci fapturele tale insufletite, Dómbre? „Intórcandu-ti tu faci'a Ta se voru turbura, luavei duhulu loru si se voru sfirsi si in tierin'a sa se voru întóree“ (psalm. 104. 30.)

Dara vedu Iub. A. in feciele vóstre óresi-care misieare si sióptiri se audu între voi. „Ce felu de cuvinte sunt acéste, de cari ve întrebati între voi si sunteti tristi?“ (Luca XXIV. 17.) Au dóra ve indoiti despre portarea de grija a lui Ddieu? — S'au nascutu únele banueli in inimile nóstre, respundeti voi. Si anume: cautandu noi inprejurulu nostru vedemu o multime de fiintie coplesite de nenorocire, umbre de ómeni cu trupuri diforme si schimosite. Gróz'a imple inimile nóstre la vederea loru si pre nesemtite ni erumpe din pieptu eschiamarea: Oh! cât este de parasita, fiintia cea aleasa a pamentului! Asia continuati voi banuelile vóstre, ce le culegeti de siguru din indoiielele necredinciosiloru, ce deneaga portarea de grija a lui Ddieu. Ei dar crestiniiloru, fratiloru! tóte aceste nu eschidu portarea de grija a lui Ddieu! Aceia pre cari fi numiti umbre de ómeni si de cari diceti cá ve ingroziti, suntu tocmăi asia de lipsa in natura,

ca si voi ómenii mandrii la chipu! Au dóra suntu in padurele vóstre numai bradi? in gradinele vóstre numai trandafiri? in cantarile vóstre numai piese vesele? Dar cine v'a spusu voue, cá pre astfelu de ómeni ii-a parasitu portarea de grija a lui Ddieu? Dóra trupulu loru diformu? Au dóra la trupu cautati? Nu este acest'a numai unu vestmentu trecatoriu? Cautati mai bine la sufletu, carele e asemenea sufletului vostru, facutu de acelasi Ddieu, spre acelasi scopu înaltu ca si sufletulu vostru, partasiu de aceleasi daruri si bucurii ca si sufletele vóstre.

Se concedemu acést'a, diceti voi, dar, déca Ddieu pórtá grija de fapturele sale, unde este dreptatea? Noi vedemu virtutea si credinti'a impilata, adeverulu desfiguratu, ómeni'a trasa in noroiu. Pentru ce acést'a diferintiá? Aici unulu inecatu in dorere, colo altulu luptandu-se cu valuri dusmanóse si in faci'a loru unulu alu treilea in verfulu norocului! Daca pórtá Ddieu grija de fapturele sale, pentru ce atáta deosebire intre densele? Aici bogatulu inotandu in placeri striga: „*Suflete! ai multe bunatati, adunate pentru mai multi ani, manca bea si te desfatéza*“ (Luc. XII. 19.), colo seraculu, incungiuratu de lipse nenumerate, dice cu Iovu: „*Pién'a diu'a in carea m'am nascutu*“ (Iovu III. 3.) Se esiste portarea de grija a lui Ddieu candu ni se cetesce din evangeliá, cá, pana ce bogatulu se desmérda cu mancaru alese, Lazaru plinu de rane piere de fóme inaintea usiei lui?

Ddielu meu! Ddielu meu! ce strembi si nedrepti sunt ómenii in judecatile loru! Au dóra sunt Iub. A. in casele cele mari numai vase de auru si de argintu, séu mai sunt si altele de mai putienu pretiu? Si dicevora aceste Domnului lor de ce nu ne puni la loculu de onóre? „*Dar tu omule cine esti, de respundi in protiv'a lui Ddieu? Au dóra va dice faptur'a celui ce o a facutu, de ce mai facutu asia? Au nu are potere olariulu asupra lutului, ca dintru aceeași fragmentatura se facu unu vasu de cínste, ér altulu de necínste*“ (Rom. IX. 20. 21) Voi vedeti pre celu bogatu pretrecendu-se in tóte dilele luminatu, si pre Lazaru zacendu la usile lui plinu de bube, uitati inse cá dupa mutarea din ceste trecetorie acel'a se muncesce in iadu, ér acest'a se desfatéza in raiu. Intrebuintiati cuvintele lui Iovu, ce le-a graitu intrunu minutu de desperare, uitati inse cu totulú cá portarea de grija a lui Ddieu nu l'a parasitu, ci i-a restituitu tóte cáte perduse. Vedeti pre bogatulu cu secerisínulu manosu, cá se preda cu totulú semtialitati: desfatandu-se in dubu de place-ri-le ce-lu asteapta, uitati inse cá totu in aceea nópte si-a pierdutu sufletulu seu. Voi vedeti pe seraculu necajinda si pre celu bogatu lu-numiti fericitu. Dar sunteti voi convinsi despre aceste? Sciti voi positivu cá nacajítulu nu are nici o diua de placere si bucuria si cá avutulu nu se simte parasitu si nenorocitu pre langa tóte comórele lui? Si apoi sciti voi pentru ce imparte Ddieu asia sórte intre ómeni? „*O adenculu bogatiei si alu intieptiunei si alu sciintiei lui Ddieu, cât de nepatrunse sunt judecatile lui si nedescoperite cararile lui.*“ (Rom. XI. 33.) Au nu vedeti voi Iub. A. cá Ehu ca si parintele celu bunu si intieptu intrebuintiéza asprime cu unii dintre noi déca nu folosescu sfaturile si invetiaturile lui! Au nu observati cá pre unii ii momesce cu bunatati lumesci, voindu prin acést'a se li arate numai o umbra a bunatati loru carési ce ii astépta déca implinescu voi'a lui? Pre altii ii arunca érași in mijloculu lipseloru si a nevoiloru, ca se li infatiosieze încátva starea ce-ii astépta dupa acésta viétiá, déca nu se

voru întórce, curatiti prin pocaintia, catra densulu. Asia pre unii momesce, pre altii infricosiéza, pre unii inaltia, pre altii dobóra, pre unii ranesce pre altii vindeca cu scopulu de a ne mantui pre toti! In lipsa, in necasu, in nevoia si in seracia, in morburi, in perderi si in ispite nu priviti voi Iub. A. lips'a de portarea de grija a lui Ddieu, ci priviti intrensele mai vertosu scóle, prin cari trecendu omulu se indrépta, si se inbunatatiesce precum se lamuresce aurulu prin focu!

Din tóte aceste v'ati potutu convinge Iub. A. cumca Ddieu pórtá grija de fapturele sale. Acést'a inse nu trebue se ne faca ca se siedemu cu manile in sinu, nelucrandu nimica. Noi din contra suntemu chiamati la lucrare continua. Activitatea este ó in-susire inalta a Ddieirei. Astfelu fiind omulu, prin lucrare se apropia de Ddieu, carele produce si creiéza necontentu in ceriu si pre pamentu in mari si in tóte adencurile. Numai cât agoniseal'a prin lucru se nu ne fia uniculu scopu alu acestei vieti pamentesci, ci unu mijlocu spre scopu. Se agonisimu ca se avemu cu ce se ne procuramu mijlócele spre a ne luminá si perfectioná, se agonisimu inse ca se si potemu contribuí la luminarea si perfectiunarea deaprópelui nostru. De aci urméza cá fia care este indatoratu se pórté grija de deaprópele seu. Mai marii, poternicii lumei se pórté grija de supusii loru, de inaintarea loru materiala si spirituala, de binele loru sufletescu si trupescu, aducendu-si aminte, *cá este unu stapanu in ceriu si cautare de facia nu este la densulu.*“ (Efes. VI. 9.) Supusii érași se fia cu credintia si ascultare catra stapanii loru si ori ce facu se faca din inima, ca Domnului éra nu ca ómeniloru (Colos III.)

Preste totu in nevoi si in nenorociri nu desperati, ci pune-veti nadejdea vóstra in portarea de grija a lui Ddieu sciundu cá elu este grabnicu intru ajutoriu. „*Ferice de omulu caruia Ddieulu lui Iacob este ajutoriulu lui, speranti'a lui in Domniulu Ddieulu lui!*“ (psalm 145. 5.) Amin.

Sredistea-mica in Iuniu 1880.

Mihaiu Juica
presbit. or. rom.

Lipov'a in 16/5 1880.

Domnule Redactoru!

De 10. luni de dile scól'a nu iubiléza, tace, cá e in postu, dar tace si face. Cine scie ce e a instrua si a invetiá; ce e a fi invetiatoriu si invetiacelu: ce e a fi sentinela si a stá la postu, — trebue se recunósca, cá 10 luni de dile, si o parte si alt'a, n'are resuflare, n'are serbatóre. Abia cu jumatatea lui juniu, incepe asaltulu, — intra sesonulu serbatoriloru — sesonulu esamenelor, — si apoi paus'a.

Avemu dar cauza a sci, si a dá séma de ce am facutu; avemu cauza a dá séma despre recolt'a spirituala ce am adunatu; avem chemare si detorintia — deopotriva toti factorii — tóte partile esecutive si constitutive, a ne interesá, a luá parte si a petrece cu ochi ageri — serbatorile ce se petrecu in acestu sesonu. — esamenele, si a ni face repórte cât mai fidele despre ele; cá se vedemu fructulu osteneleloru, ce le am castigatu, cu multu sacrificiu.

Erin esamene se oglindéza viitoriulu ce ni-lu pregatimu; prin esamene se vede si golulu ce ar fi de umplutu; esamenele suntu compasulu, de dupa care au a se indréptá — in caletori'a pre marea cea

viforosa a invetiamentului — si corabierulu si corabi'a; si invetiatoriulu si comun'a.

Profitandu si eu de ocaziunea acestui sesonu, cu permisiunea D-vostra, voiu a reportá!

D e l a e s a m e n e .

In 12. a le curentei, participaiu, diminétia, in opidulu Radn'a; dupa mediadi in comun'a Sioimosiu; cea dantaiu, cu 1500. éra dóu'a cu preste 2000. de locuitori romani; ambele situate pe tiermurele dreptu alu Muresiului, la pólele promontorului aradanu.

Pre cine nu-lu va surprinde, candu voiu spune, cá in Radn'a, dintre 108. de prunci apti de scóla, am numeratu presenti la esamenu preste 50. de baeti si aprópe 40 de fete. Precum a fostu frecuentarea, asia si sporiulu, respective rezultatulu esamenului a fostu bunu, mai pre susu de tóta aseptarea.

Eroulu dilei D. invetiatoriu A. D. Romanu, póte fi mangaitu, ca si in anulu scol. espirutu, cá totdeun'a — a doveditu, cá este consciu de chiemarea sa, si maiestoru de scóla. Fia, ca Elu, se se póta fericitá cu comun'a, si comun'a cu Elu, la numeróse festivitati de acestea.

Ospeti, nu au lipsitu a fi, fruntasii comunei, cu tóte cá érá frumósa di de lucru. Numai un'a, mai érá si este de doritu a se urmá la noi. Se iá parte la esamenu si mamele, se se bucare si ele impreuna cu tatii, de progresulu fiiloru si ficeloru loru, redicandu cu acést'a si mai pre susu insemnatatea dilei, si interesele pentu scóla, pentu cultura si invetiatura.

In Sioimosiu. La 2. óre, in presentia preotului, notariului si a fruntasiloru comunei — fú proba in clas'a superióra — de vr'o 3. ani infiantia — cu baetii si baetele de 9—12. ani, in numeru de 23. presenti la esamenu. Ne a surprinsu acestu esamenu asia de tare, cá dorimu si pe viitoriu, sa fia numai totu asia. Respunsurile, si pos'a baetiloru erau impuitórie; fetiele loru vesele, si unulu mai imbracatu si mai curatu cá altulu. Dlui preotu si invetiatoriu Iosifu Vuculescu, i-detorim recunoscintia pentu acést'a; ér DSA póte fi mangaiatu si falosu, cu fragedele mladitie, ce dá generatiunii.

Un'a inse am avé de doritu. Dupa atát'a proba — comun'a se redice salariulu Dlui preotu-invetiatoriu, si V. Consistoru, se staruésca a-lu sistemisá conformu legii; cáci, salariulu de pana aci, nu-i decát unu modestu onorariu, ce nu respatesce, pre de ajunsu ostenelele Sale.

La 4. óre, am prestatu esamenulu din clas'a inferióra, cu pruncii si fetele de 6—9 ani, 40 ia numeru, dintre cari, 20. copii si fete, s'a aflatu cualificati de a fi promovati in clas'a superióra, pentu anulu scol. viitoru, ceea ce servesce dreptu meritu Dlui invetiatoriu Euthimiu Bugariu.

Daca, tréb'a scolará — in atinsele comune — va merge pre cum ni-o oglindara esamenele de estimpu — lupt'a e castigata — terenulu liberu, si in 10 ani poporulu e scosu din noénulu intunerecului.

Activitate si curagiu tuturoru, cu sperantia in viitoru!

Ioanu Tuducescu.

D i v e r s e .

* **Pré Santi'a Sa**, domnulu Episcopu alu Aradului Ioan Metianu a intreprinsu — precum am anunaiatu in nrulu fóiei nóstre din 8/20 Iunie — si anulu acést'a indatinatele visitatiuni canonice.

Dupa o calatoria de 9 dile in o parte a propresviteratului Chisineului si Oradei-mari, a renorsu Lun'a trecuta sanatosu in mediloculu nostru.

Dupa informatiunile ce posedemu, si dupa cum am veditu si in alte diarie, Pré Santi'a Sa a fost intempinatu in totu loculu cu mare caldura de poporulu nostru, doiosu a vedé in mediloculu seu pe archiereulu seu — si cu multa bunavointia din partea celorlalte confessiuni, pe unde se aflau si de acestea. La Chisineu Pré Santi'a Sa a fost óspele Altetii Sale, Archiducelui Iosif, la Vadász alu fostului ministru, baronulu Simonyi, la St. Ana alu dlui advocatu si asesoru consistorialu, Alessiu Popoviciu, ér in alte locuri alu altoru barbati distinsi fara ósebire de confessiune.

Pré Santi'a Sa si-a facutu de programu a celebrá in fiacare di intr'o comuna utreni'a, in alt'a liturgi'a si in a trei'a vecerni'a, a tiené in totu loculu vorbiri catra poporu, si a cerceté scól'a. Acestu programu l'a si esecutatu, visitandu in 9 dile 27 comune.

Dorimu, cá sfaturile Pré Santiei Sale se afe pamentu bine roditoriu in inimile credintiosiloru, si se produca roduri insutite.

* **Advocati noi.** Dilele din urma au depusu censur'a de advocati cu bunu succesu dnii Terentiu Ratiu si Ioan Campeanu. Dorimu celu mai bunu succesu noiloru operatori ai dreptatii.

* **Doi pitici logoditi.** — Peste câteva dile Bucurescenii vor avea ocaziune de-a vedea doi pitici fórté originali. Este vorb'a de unu june in versta de 31 de ani, anume Enric Wolge, nascutu in Kiel (Germani'a), in greutate numai de 9 1/2 chilograme; si domnisor'a Luiza nascuta in Neuminster, in versta de 23 de ani si de-o greutate de 10 chilograme. La prim'a vedere, se pare cuiv'a cá are inainté-i doi copii mici esiti de abia din léganu; inse observandu-i mai bine, se póte vedea indata, cá suntu adevérati pitici.

* **Romani'a si Bulgari'a.** Diariulu oficiosu „Die Presse“ din Vien'a reproduce o corespondentia din Bucuresci, in care citimu intre altele si urmatóriele renduri: Diferentiele intre Romani'a si Bulgari'a nu suntu inca aplanate si deja s'a ivitu unu nou obstacolu. Unu comerciantu romanu din Varn'a a fostu insielatu de unu bulgaru cu o suma insemnata de bani. Procesulu intentatu a fostu resolvatu in desavantagiulu pagubasiului, care a mai fostu condamnatu si la plat'a unei sume de bani, amenintandu-lu cu esecuti'a. Pe basa unei insciatiari trimise din partea guvernului deci catra consulatele romane din Bulgari'a, dupa care nici unu romanu n'are se se supuna nici unei citatii a vre unei autoritati bulgaresci, numitulu comerciantu s'a opusu esecutarei sentintiei, anunaiandu despre acést'a pe consululu romanu din Rusciucu, care i-a promis protecti'a cea mai energica. Si fiindcá esecutorii bulgari n'au fostu lasati se intre in cas'a Romanului, ei au petrnsu cu forti'a pentru a-lu esecutá; inse fara nici unu rezultat, cáci locuitorii casei i-a gonitu érași afara. Guvernulu aflandu despre acestu incidentu, a invitatu pe consululu generalu romanu din Sofi'a ca se puna acestu nou incidentu in vederea Principelui Alexandru cerendu deplina satisfactie! Acést'a noua proba de inimiztie din partea Bulgariloru contra Romaniloru, a produsu o mare indignatiune. „Resb.“

*) **Imperatésa cá ginnasta.** Sub titlulu acést'a i se serie diariulu „D. Zeitung.“: „Este sciutu ce perfectiune possede imperatés'a (Austriei) in art'a calaritului inca din fraged'a junctia. Mai putienu cunoscutu va fi inse, cá Maiestatea Sa possede in speci-

alu pentru gimnastica o predilectiune extraordinara, si ca cultiva arta acestã cu pacientia atât de neobosita, încât pretutindenea unde curtea petrece mai multu timpn se afla o scõla de gimnastica completa spre scopulu acestoru esereitii corporale — asia la palatulu din Vien'a, la Schönbrunn, Gödölö si la Ischl. Chiaru in calatori'a la Irland'a Maj. Sa a dusu cu sine unu vagonu plinu cu totu feliuulu de obiecte de gimnastica. Cã maestru gimnasticu alu Majestatii Sale functiuneza Dr. Ludovicu Seeger.*

* **Scõl'a de marina.** Ministrulu de resbelu d' gen. Slaniceanu a adressatu o circulara cãtra comandantii divisiuniloru teritoriale, prin care declara, cã doresce a infiintã, cãt mai curendu, o scõl'a de marina cu copii de versta intre 10—12 ani in orasiulu Costantia, care se devina o pepiniera de mateloti pentru bãmintele maritime ale Romaniei si voindu a preferi pe copii soldatiloru de linia ai dorobantiloru sãu calarasiloru, cari aru fi remasu orfani din campani'a ultima, rõga pe dnii comandanti a cercetã pe teritoriulu divisiiei loru si a-i reportã numerulu acestoru copii, pe cari familiile loru aru voi se i destine acestui serviciu. Acesti copii voru fi crescuti, instruiti si intretienuti in socotãl'a statului.

* **Museulu din Bucuresti** s'a inavutitu, ne spune „Romanulu,” dillele aceste cu doue busturi de-o mare insemnãtate istorica si nationala: bustulu imperatului Traianu si unui Dacu, celu dintaiu este de marmora de Carara si alu doilea de gypsu, amendoe lucrãte de unulu din cei mai celebri sculptori italiani, d. prof. Voss. Aceste lucrari artistice au fostu daruite museulu de generosulu d. G. San-Marinu, care si-a propõsu se inavutiãca museulu si cu alte obiecte pretioãse. „G. T.”

Concurs.

Pentru statiunea invatiatorãca din comun'a **Nimoesci** in inspectoratulu Meziadului, cu care suntu impreunate emolumentele urmatõrie:

1. Bani gata 93 fl. v. a.
2. 10 cubule bucate $\frac{1}{2}$ grãu $\frac{1}{2}$ cucurudiu.
3. 6 orgii de lemne.
4. dela tõta cas'a unu fuioru.
5. unu cubulu de fasole.
6. veniturile cantorale.
7. doue gradini ale scõlei spre folosire, si
8. Cuartiru liberu cu 2. chilii.

Doritorii de a ocupã acestu postu suntu avisati a-si trimite recursurile prevediute cu documintele necesarie **pana in 13. Iulie st. v.** adresate Comitetalui parochialu subscrisulu inspectoru in care di se va tineã si alegerea si in vreo duminica sau serbatõre a se infacisã la s. biserica spre a-si aretã desteritatea in cantare si tipicu.

Datu in Nimoesci la 4. Iuniu 1880.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea **Elia Moga** m. p. Inspectoru scolaru.

Pentru statiunea invatiatorãca la scõl'a romana magiara comunala a comunei (Felsõlyubkova) **Gornyaljubkova** in comitatulu Severinu.

Emolumentele sunt:

1. 300. fl. v. a. salariu anualu,
2. 16. met. cub. de lemne,
3. locuinta buna si un'a gradina de culina.

Cei ce dorescu a concurã la acestu postu vacantu suntu indatorati a documentã:

1. Etatea si relegiunea,
2. Studiele absolvate,
3. Capacitatea cascigata de invetiatoriu,
4. Sciinti'a limbiloru,
5. Aplicarea de pana acuma.

Concursule prevediute cu timbru legalu si adreseate catra Inaltulu Ministeriu reg. ung. pentru cultu si invetiamentu sunt a se subscrerne **pana in 20 Iulie a. c.** la comitetulu administrativu alu comitatulu Severin in Carausebesiu.

In fine se observãza cã invetiatoriulu denumitu va avã a provede si datorintiele cantorulu dupa ritu gr. or. si cumca concursulu trimisu intardiatu sãu neinstruatu dupa punctele de susu nu se va luã in considerare.

Din siedinti'a scaunulu scolaricu tienuta in (Felsõlyubkova) Gornyaljubkova in 15 Iunie 1880.

Rallina Jacob primariu ca presiedinte :

Pre bas'a decisulu V. Consistoriu din 26. Septembrie Nr. 441 scõl ex 1879 si a ordinatiunei din 9. Aprilie Nr. 172 scõl. ex 1880 se escrie de nou concursu pentru ocuparea postulu de adiunctu la scõl'a gr. or. confesionala din comuna **Vasiova** *), protopresbiteratulu Oravitiei, cottulu Carasiulu pre langa emeritulu invetiatoriu Iosifu Avramu **pana la 15. Iuliu a. c.**

Emolumentele sunt: 150 fl. v. a. bani, apoi folosirea gradineloru scõlii intra si estravilane fiacare de cãte $\frac{1}{2}$ de jugeru, 2 jugere de pamentu aratori de prim'a clasa, 4 orgii lemne pentru invetiatoriu si scõla, si tacsã de 50 cr. dela fiecare inmormentare, spese pentru conferintiele invetiatorãsci 12 fl., 5 fl. pentru scripturistica precum si cuartiru liberu si comodu. Aspirantii la acestu postu si voru trimite recursule instruite conformu dispusetiuniloru statutulu organicu, si adreseate respectivulu comitetu parochialu — catra parintele protopopu tractualu de scõle Iacoba Popoviciu in Oravitia pana la terminulu prefiptu; avendu fiacare recurentu in vr'o duminica sãu serbatõre a se presentã in biserica locale, spre a se face poporulu cunoscutu si spre a-si aretã desteritatea in cantari si tipiculu bisericescu.

Nou alesulu adiunctu invetiatorãscu va avã a se bucurã dupa mõrtea vechiulu emeritu invetiatoriu Iosifu Avramu inca de 150 fl. v. a. bani si 1 jugeru de pamentu; era si pana atuncea dovedindu diligenãtia si portare buna va fi intrunu modu corespunditoriu remuneratu de comun'a bisericesca care posedo o fundatiune scolarã frumõsica.

Vasiova la 29. Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresbiteru tractualu.

*) Dupa Informatiunile ce posedemu, acestã statiune invatiatorãca este un'a in care alegendulu are cele mai frumõse prospecte de insintare in salariu. Dupa mõrtea emeritulu invetiatoriu va deveni un'a din cele mai bime dotate statiuni invetiatorãci, deõrece in acestã comuna prin ingrigirea conducetõrilor ei s'a formatu unu frumõsu fondu scolaricu. Red.